

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Begrundelsen af Lovforslaget er i de tvende hermed følgende Kommissionsbetænkninger af September 1893 og September 1895 givet med saa stor Udførlighed, at man for en væsentlig Del kan henholde sig til det deri anførte. Det vil ses, at Spørgsmaalet om Oprettelsen af et Statsbibliotek i Aarhus er blevet underkastet en særskilt Drøftelse, som allerede for længere Tid siden er afsluttet. Man har imidlertid anset det for naturligt at stille denne Sag i Bero, indtil den kunde blive overvejet i Forbindelse med det større Forslag om Flytningen af Landets Hovedbibliotek.

Den foreliggende Betænkning med Hensyn til det store kongelige Bibliotek er afgiven af en Kommission, som under 17de Juni 1892 blev nedsat af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet i Hensyn til det Næste, der i en Beretning af 1ste April 1892 fra Folketingets Udvalg vedrørende forskellige Lovforslag om Byggeføretagender blev udtalt om, at samtlige fra Statens Side paatænkte Byggeføretagender maatte blive tagne under samlet Overvejelse (jfr. Rigsdagstidende 1891—92, Tillæg B. Sp. 2191 ff., 1892—93, Tillæg A. Sp. 2937 ff.).

Det er utvivlsomt, at der ikke er nogen af Statens Samlinger, der lider saa meget under Mangel paa Plads og uheldig Indretning som det store kgl. Bibliotek. Et Forholdet maa være saaledes, er naturligt, naar henses til, at Biblioteket, som nu er en af Verdens største Bogsamlinger, siden sin Oprettelse for over to hundrede Aar siden er forblevet i den samme Bygning, i hvilken kun en af de tre Etager oprindeligt har været bestemt til dets Opbevaring. Pladsen er i øvrigt kun paa en meget ufuldkommen Maade bleven udvidet ved den i Slutningen af forrige Aarhundrede opførte Tilbygning i Tøjhusgade og derved, at Rummet i Forbindelsesbygningen over Kristiansborg Slots Buegang er blevet overladt til Biblioteket. Alle Lokalerne ere saa lidt tidsvarende som muligt; i de Sale, hvor Bogerne ere opstillede, kan Pladsen ikke tilstrækkeligt udnyttes, medens derimod Læsesalen og Kontor- og Ublaansværelset ere utilbørligt indskrænkede. Den underste Etage i Hovedbygningen lider af Fugtighed, og til Belysning af det af Kommissionen omtalte yderst uheldige Forhold, at den øverste Etage

paa Grund af Bygningens hele Konstruktion kun har en meget ringe Bæreevne, skal man henvise til, at et Beløb, der var søgt paa det oprindelige Finanslovsforslag for 1894—95 til Opstilling af Reoler i denne Etage, senere maatte forelaas nedfat med Halvdelen, da den paatænkte Opstilling ved en nærmere Underjøgelse blev funden at være for risikabel (jfr. Rigsdagstidende for 1893—94, Tillæg B. Sp. 233—34). Den af Kommissionen med fuld Føje fremhævede Brandfare, der truer Biblioteket, beror ikke alene paa Konstruktionen af dets Hovedbygning — for saa vidt Taget indeholder en stor Mængde Træ, og hver Etage væsentligt udgør et eneste stort Rum uden Stillemaure — men ogsaa paa den Omstændighed, at Biblioteket er sammenbygget med andre Bygninger og i umiddelbar Nærhed har mere eller mindre brandfarlige Omgivelser, saasom de forskellige til Tøjhuset hørende Bygninger, Udbygningen til Kristiansborg Slot ved Tøjhusgade og Proviantgaarden.

Som det nærmere er omtalt i Betænkningen, har man fra alle Sider længe haft Opmærksomheden henvendt paa det store kgl. Biblioteks uheldige Tilstand, der bl. a. er udførligt behandlet af den i 1879 til Overvejelse af forskellige offentlige Bygnings-spørgsmaal nedsatte Kommission. Spørgsmaalet om Valget af en for Biblioteket passende Byggegrund er senere taget under særlig Overvejelse af en under 28de Juni 1884 nedsat Kommission, og det har derefter været Genstand for stadig fortsatte Forhandlinger mellem Ministeriet og Biblioteksbestyrelsen. Man er herved naaet til den Overbetragtning, at det ikke kan tilraades at søge den forældede Bygning udvidet ved Tilbygninger paa Tøjhusgrunden, ligesom man med Hensyn til Valget af en Byggegrund for en ny Biblioteksbygning maa være henvist til at vælge en af de Grunde, der ere omtalte i Kommissionsbetænkningen. Staten ejer overhovedet ingen andre disponible Arealer i Kjøbenhavn, der have en nogenlunde central Beliggenhed, og man har stedse fundet Betænelighed ved at fjerne Biblioteket til nogen betydelig Afstand fra dets nuværende Beliggenhed af Hensyn til det Publikum, der fortrinnsvis benytter det til Studier. Det vil derhos findes naturligt, at man ikke søger at faa private eller kommunale Grunde til Raadighed, saalænge der findes brugbare